

Deyirlər insan yaşlandıqca uşaqlaşır. O, məhz bu gün bunu hiss etmişdi. Əslində Şahin yaşlanmamışdı. Lakin bu gün nəse yaşının iki mislini hiss edirdi. Bu gün o, yaxınlarda canını alacaq ölüm mələyinin gələcəyini qeyri-ixtiyari olaraq duymuşdu.

Hələlik isə 41 yaşlı pəhləvan cüssəli bu kişinin kol üstündə gördüyü parabüzənə baxaraq, uşaqlıq illərini xatırlaması və özündən asılı olmayaraq, elə o illərdəki məsim uşaq kimi parabüzəndən dilək diləməsi özünə də qəribə gəlirdi. Daxilində anlaşılmaz hissələr baş qaldırmışdı. Elə hey balaca parabüzənə baxaraq - "məni Vətənime apar!" - deyirdi. Uşaqlıq illərində parabüzən görən kimi (kənddə yaşadığı üçün tez-tez parabüzən görürdülər) qürbətdə yaşayan dayısı yadına düşərdi və o, uşaq təfəkkürü ilə parabüzəndən dayısını götürməsinə istəyirdi.

Belə bir istəyin konkret olaraq hardan gəldiyini özü də bilmirdi, amma onu bilirdi ki, bütün uşaqların parabüzəndən mütləq bir istəyi var və üstü xallı balaca parabüzən bütün istəkləri yerinə yetirir. Uşaqlar arzularını söylədikdən dərhal sonra bu balaca həşərat qanadlarını açıb uçsaydı, deməli arzunun ardınca gedirdi. Uçmasa demək ki, hələ məqam yetməyib.

Bunlar keçmişdə qalmış uşaq inancları idi. Ancaq bu gün biğli-saqqalı bu kişi uşaq kimi parabüzəndən dilək diləyirdi. Yaxşı ki, ürəyindən keçənləri kimse eşidib görmürdü. Onun ürəyində Vətən adlı həsrət, nis-kil vardı.

Uşaqlıq illəri müharibə dövrünə təsadüf etmiş Şahin Fərzəliyev yurdundan didərgin düşəndən bəri hər gecə o yerləri xuyuda görür, işdə, evdə tək qalan kimi o yerlərlə həmsöhbət olardı. Oranın bütün relyefi - dağı, daşı, örüşləri, meşələri, həyətləri, meşədəki baba yurdları, ağacları, eyvandaqı qaranquş yuvaları belə yadından çıxmazdı. Şahinin hər gecə yuxularında gördüyü "seriallar" o yerlərdən çəkilirdi, lakin bunların yalnızca bir izləyicisi olardı - Şahin!

Qarmaqarışlıq fikirlərlə təlaş içində yolu keçib ofisə daxil oldu. Burda hər kəs Fərzəliyevin xətrini çox isəyirdi. Onda işlədiyi kollektivə tez uyğunlaşmaq və özünü sevdirmək qabiliyyəti vardı. İşində olduqca tələbkar və ciddi insan idi. İşdə nə qədər tələbkar olarsa iş müddətindən sonra isə bir o qədər sadə olardı. Bir-iki saat gərgin çalışsa da tam olaraq enerjisini işə sərf etməyə, onu didən fikirlərdən və ürəyinə dolan anlaşılmaz

Parabüzən

(H e k a y ə)

maz hissələrdən qurtulmağa çalışsa da bir şey hasil olmadı. Onu həyəcanlandırının nə olduğunu bilmirdi. Bir yandan da bu parabüzən onun fikirlərini alt-üst etmişdi. Axı hardan yadına düşdü parabüzən? Nə idi onun daxilindəki bu parabüzən sevdəsi? Suallar içini gəmirsə də mütləq bir cavab yox idi.

Saatlar gərgin keçirdi. Artıq iş saati bitmək üzrə idi. İşini yekunlaşdırıb kompüterini söndürdükdən sonra ofis binasını tərk etdi. Yolu keçib maşını park etdiyi yere yaxınlaşdı. Mühərriki işə salan kimi radionu açdı. Payızın gəlişi hiss olunurdu. Yarıyaçıq şüşədən içəri dolan havada gözəl bir sərinlik vardı. Çox şit sözləri olan bir mahnı səsləndirilirdi. Dalğanı dəyişdi. Burda da reklam verilir. İşiq-forun qırmızı işığı yandı. Öyləci basıb dayandı. Yenidən dalğanı dəyişmək istəyirdi. Elə bu an aparıcının dediyi sözlər onu fikrindən daşındırdı. Belə gözəl bir musiqini hərəkətdə olarkən dinləmək istəmədi. İşiq yanan kimi maşını sağa çəkib köhnə Bakının son yadigarı olan, artıq adı yurd özü yox məhəllənin kənarına çəkib radionun səsini bir az da artırdı. Səxavət Məmmədovun ifasında " Xarı bülbül " səsləndirilirdi. Mahni və ifa onu çox uzaqlara apardı. Hər şey gözəli önündə ağ-qara fonda canlanmağa başlamışdı. Gözəl yurd yerində idi. Dağ düşündəki səfalı kəndləri, kəndə qalxan dolama yollar, dağlara çıxan ciğirilər, örüş yerləri, biçənəklər, qəbristanlıq, bir-birindən fərqlənən hərəsi bir biçimdə olan gözəl kənd evləri, həyətyanı sahələr, örüşdən qayıdan qoyun-quzu mələşməsi, qurbağaların quruldması bir sözlə hər şey geri qayıtmışdı. Mahnını dinlədikcə

gözleri önündə canlanan xatirələrin təsirindən ürəyi şiddətlə vurmağa başlamışdı. Uşaqlığına, yeniyetməliyinin keçdiyi yurd yerindən didərgin düşəndən bəri ürəyi rahatlamamışdı. Son zamanlar daha da azğınlaşaraq özlərinin "məğlubedilməz ordularının" olduğunu güman edərək Azərbaycan dövləti və xalqı haqqında sərəm fikirler yürüdən, Şuşada yallı gedən, yeni ərazilər üçün yeni müharibə prinsipindən dem vuran düşmənin hədyan sərəmələri onu olduqca narahat edirdi, xüsusən də Tovuz hadisələrindən sonra.

General Polad Həşimovun şəhadətindən sonra düşmən tərəfdən həmlə olarsa ehtiyatda olan zabıt kimi könüllü olaraq Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətində qeydiyyatdan keçmişdi. Müharibə şəraitində olan ölkənin vətənpərvər övladı olaraq, o, öhdəsinə düşən hər bir işi tam məsuliyyəti ilə icra etməyə və Vətən yolunda canından keçməyə hazır idi.

Mahnı çoxdan qurtarmışdı. Yenə reklam gedirdi. Aman bu reklamların elindən deyib maşını yerindən tərpətdi. "Xocalı" prospekti ilə hərəkət edirdi. Qarşıda qəza olmuşdu deyə sığlıq var idi. Səbirsizcasinə siqnal verən sürücülər, deynən sərnəşinlər, bu həngamədən istifadə edərək pərakəndə şəkildə hardan gəldi yolu keçən piyadalara hara baxırdısa bunları görürdü. Cansızlığı menzərə idi. Ondan sağda dayanmış taksi sürücüsü "iki daş arasında" kiminləse bazarlıq edirdi.

-Atam, "probkadır", benzin

çox gedir, on manat ver aparım. -Qardaş, onsuz da tıxacdasan, mən səni məşğul etməmişəm ki. Təklif edirəm, istəsən də, istəməsən də məcbur burdan çıxıb əks tərəfə keçmək üçün dövrə vuracaqsan. Gəl yeddi manata razılaşaq.

Gülməyi tutdu. Eh, bizimkilər. Bu vəziyyətdə belə bazarlıq edirlər. Deyəsən razılaşmışdılar. Daha səsləri gəlmirdi. Taksidən əvvəlki maşın təxminən dörd-beş addım irəlilədi. Taksici də onun ardınca maşını irəli verdi. Soldan onu sıxışdıran maşından qurtulmaq üçün o da taksinin yerinə keçdi. Yenə hərəkət dayandı. Bu dəfə yolun üstündəki ikimərtəbəli şəkil qalereyası diqqətini çəkdi. Vitrin-dəki şəkillər olduqca gözəl idi. Bir-bir vitrin-dəki şəkilləri nəzərdən keçirirdi. Bu hay-küylü şəhərdə elə bil başqa bir aləmə düşmüşdü. Peyzaj, natürmort, abstrakt və hətta kubbizmi özündə əks etdirən müxtəlif şəkillər ruhunu dincəldirdi. Ani olaraq duruxdu. Gözlərini ovub bir də baxdı. Yağlı boya ilə çəkilmiş yaşıl yarpağın üstündəki qara xallı qıpırmızı bir parabüzən şəkli. Yox bütün bunlar təsadüf ola bilməz! Axı bu nə hikmətdir? Yaxşısı budur azacıq yolu açılan kimi mən qarşıdan sağa döndüb maşını saxlayım və mağazaya keçib bu şəkli alım. Həm də bir az şəkillərə baxaraq fikrimi dağıdım.

Qalereyada keçən bir saat onun ömrünə yazılan ən gözəl anlar idi. Səliqə ilə bükülmüş şəkli maşının salonuna yerləşdirib yola düzəldi. Şəkil çox gözəl işlənmişdi. Yerli rəsamlardan birinin işi idi. Şəkildəki ciz-

giler rənglərin harmoniyası, ideya, kəskin kontrast çox gözəl və zövqlə işlənmişdi. O, sanki şəkil almamışdı, özünə bir həmsöhbət tapmışdı. Yan oturacaqda ki yirmi yeddi il əvvəlki saf, məsum kənd uşağı şəkli baxaraq şəkildəki parabüzənə xitab edirdi - " məni Vətənime apar!" - deyirdi.

Onu tər basmışdı. Oturacaqda kimsə yox idi. Amma o, öz uşaqlığını görürdü...

Uşaqlar bu dünyada onun ən çox sevdiyi varlıqlar idilər. O, bütün körpələri sevdi. Oğlunun yeddi, qızının isə üç yaş vardı. Adı Mələk olan mələk kimi gözəl, qaraqaş, qaragöz, fırındıqburun, ağappaq, yuyupuru sifətli bu balaca onun uğur mələyi, ən yaxın dostu, ən çox sevdiyi insan idi. Qapıya yaxınlaşanda içəridən uşaqların səsi

Fərid MURADZADƏ

eşidilirdi. Zəngi basdı. Yəne onu qapının ağzında qarşılayıb, ona sarılmışdılar. Şəkli otağa aparıb açdı. Balaca Mələk hamıdan əvvəl - hiiii! Nə qəssaydır - dedi. Şəkil hamının ürəyincə olmuşdu. Uşaqların şən gülüşləri evi bürümüşdü. Şahin də uşaqlara qoşulmuşdu. Belə əylənmək ürəyincə idi. Sanki uşaqlaşmışdı. Belkə də ilk dəfə idi ki, uşaqlarla bu qədər əylənirdi. Balacalar dəcəllik edir, Şahin də onlara qoşulurdu. Elə bil hansısa mistik qüvvə onu bu qədər əylənməyə və əyləndirməyə sövq edirdi. Tər-su içində idilər. Nərgiz neçə ildən bəri onun ilk dəfə idi ki, bu cür uşaqlaşan görmüşdü. Onların belə şad-xürrəm əylənməyi Nərgizə də təsir etmişdi. Nərgiz də gah onlara qatılır, gah da onları bütün əyləncələrini telefonun kamerasına köçürürdü. Qəfil gələn zəng hamını bir anlıq durdurdu. Dərindən nəfəs alıb, cavab düyməsini basdı. O, danışığını bitirənə qədər kimsə bir kəlmə kəsmədi. Bayaqqan divanlarını səş-küy bürümüşü evi indi sükunət bürümüşdü. Nərgiz sual dolu baxışlarla Şahini süzürdü. Şahin onun baxışlarından hər şeyi anlıdıq

(Ardı var)